

SK

SK

SK

EURÓPSKA KOMISIA

Brusel, 18.1.2011

KOM(2011) 12 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Rozvíjanie európskeho rozmeru v športe

SEK(2011) 68 v konečnom znení

SEK(2011) 67 v konečnom znení

SEK(2011) 66 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Rozvíjanie európskeho rozmeru v športe

1. ÚVOD

Vďaka Bielej knihe o športe¹ z roku 2007 sa značne rozšírila spolupráca v oblasti športu a dialóg o športe na úrovni EÚ. Takmer všetky opatrenia v sprievodnom akčnom pláne pomenovanom podľa Pierra de Coubertina sú už dokončené alebo sa vykonávajú. Biela kniha zahŕňa opis špecifickosti športu a uplatňovania práva EÚ v oblastiach ako vnútorný trh a hospodárska súťaž na odvetvie športu. Prostredníctvom vykonávania Bielej knihy o športe Komisia získala užitočné informácie o témach, ktorými sa bude potrebné v budúcnosti zaoberať. Toto oznámenie spomínanú bielu knihu nenahrádza, ale stavia na jej úspechoch.

Biela kniha zostáva vo viacerých oblastiach vhodným východiskom pre aktivity v oblasti športu na úrovni EÚ. Medzi tieto oblasti patrí napríklad podpora dobrovoľníckej činnosti v športe, ochrana maloletých a ochrana životného prostredia. Biela kniha tiež vytvorila štruktúrovaný dialóg so zainteresovanými stranami z oblasti športu vrátane každoročného fóra EÚ pre šport a slúžila a stále slúži ako základ pre začlenenie činností súvisiacich so športom do príslušných fondov, programov a iniciatív EÚ. Skutočnosť, že o niektorých témach sa v tomto oznámení podrobnejšie nehovorí, neznačí, že už nie sú pre Komisiu prioritné, ale znamená, že dostatočným základom pre ich riešenie v nasledujúcich rokoch zostáva uvedená biela kniha.

Ako sa vysvetľuje v bielej knihe, rôzne ustanovenia zmluvy sa vzťahujú na rôzne aspekty odvetvia športu. Okrem toho má Európska únia na základe Lisabonskej zmluvy podpornú, koordinačnú a doplnujúcu pôsobnosť v oblasti športu, čo si vyžaduje opatrenia zamerané na rozvíjanie európskeho rozmeru v športe (článok 165 Zmluvy o fungovaní EÚ).

Vzhľadom na to, že zainteresované strany z oblasti športu považovali štruktúru bielej knihy, ktorá je založená na troch široko koncipovaných tematických kapitolách (spoločenská úloha športu, hospodársky rozmer športu a organizovanie športu) a odráža ustanovenia zmluvy týkajúce sa športu, za užitočnú a keďže sa táto štruktúra stala široko akceptovaným nástrojom na vymedzenie činností a diskusií na úrovni EÚ, uplatňuje sa aj v tomto oznámení. Na záver každej kapitoly je uvedený ilustratívny, nevyčerpávajúci zoznam možných otázok, ktorými by sa Komisia a členské štáty mali v rámci svojich príslušných oblastí pôsobnosti zaoberať.

1.1. Verejné konzultácie v rámci celej EÚ

Pri príprave tohto oznámenia sa Komisia radila so širokým spektrom zainteresovaných strán s cieľom stanoviť kľúčové témy, ktorými je potrebné zaoberať sa na úrovni EÚ; robila tak prostredníctvom konzultácií s členskými štátmi a kľúčovými zainteresovanými stranami z oblasti športu (fórum EÚ pre šport, dvojstranné konzultácie), online konzultácií a nezávislej

¹ KOM(2007) 391, 11.7.2007.

skupiny odborníkov². Zohľadnila aj výsledky štúdie „Lisabonská zmluva a politika EÚ v oblasti športu“ zadanej Európskym parlamentom³.

Pri konzultáciách s členskými štátmi sa mnohé z nich zhodli, že prioritami v rámci agendy EÚ v oblasti športu by mali byť tieto témy: telesná aktivita posilňujúca zdravie, boj proti doping, vzdelávanie a odborná príprava, dobrovoľnícka činnosť a neziskové športové organizácie, sociálne začlenenie v športe a prostredníctvom športu vrátane športu pre ľudí so zdravotným postihnutím a rodovej rovnosti v športe, udržateľné financovanie amatérskeho športu a dobré riadenie.

Okrem týchto otázok upozornilo mimovládne odvetvie športu pri konzultáciách na tieto témy: miera zapojenia sa do športových aktivít, dostupnosť športu a telesnej aktivity na všetkých úrovniach vzdelávania, uznanie dobrovoľníckej činnosti, boj proti násiliu a diskriminácii, stabilné financovanie a potreba podporovať nadväzovanie vzťahov a výmenu osvedčených postupov na úrovni EÚ.

1.2. Pridaná hodnota EÚ v oblasti športu

Komisia rešpektuje autonómiu riadiacich štruktúr v športe ako základný princíp organizácie športu. V súlade so zásadou subsidiarity rešpektuje aj právomoci členských štátov v tejto oblasti. Pri vykonávaní bielej knihy sa však potvrdilo, že opatrenia na úrovni EÚ môžu v mnohých oblastiach priniesť významnú pridanú hodnotu.

Cieľom opatrení EÚ je podporovať opatrenia členských štátov a v prípade potreby ich dopĺňať v záujme riešenia výziev, ako sú násilie a neznášanlivosť spojené so športovými podujatiami alebo nedostatok porovnateľných údajov o odvetví športu EÚ ako základu pre tvorbu politík. Opatrenia EÚ môžu zároveň pomôcť pri riešení nadnárodných výziev, ktorým čelí šport v Európe, napríklad prostredníctvom koordinovaného prístupu k výzvam spojeným s dopingom, podvodmi a ovplyvňovaním výsledkov zápasov či aktivitami športových agentov.

Opatrenia EÚ tiež prispievajú k celkovým cieľom stratégie Európa 2020 zlepšovaním zamestnateľnosti a mobility, najmä prostredníctvom opatrení podporujúcich sociálne začlenenie v športe a prostredníctvom športu, vzdelávania a odbornej prípravy (aj prostredníctvom európskeho kvalifikačného rámca) a európskych usmernení týkajúcich sa telesnej aktivity.

Vo všetkých oblastiach, o ktorých sa podrobne hovorí v tomto oznámení, môžu opatrenia EÚ poskytnúť platformu na výmenu informácií a dialóg medzi zainteresovanými stranami z oblasti športu, šírenie osvedčených postupov a podporu rozvoja európskych sietí v oblasti športu. Opatrenia EÚ súčasne prispievajú k šíreniu znalostí o práve EÚ v odvetví športu, čím sa zabezpečuje väčšia právna istota v európskom športe.

Komisia v súčasnosti poskytuje podporu projektom a sieťam v oblasti športu buď prostredníctvom motivačných opatrení konkrétne zameraných na šport, najmä prípravných akcií v oblasti športu, alebo prostredníctvom existujúcich programov v jednotlivých relevantných oblastiach. K týmto oblastiam patrí celoživotné vzdelávanie, verejné zdravie,

² Výsledky verejných konzultácií boli zverejnené na tejto webovej stránke: http://ec.europa.eu/sport/library/doc/a/100726_online_consultation_report.pdf

³ <http://www.europarl.europa.eu/activities/committees/studies/download.do?language=en&file=32471>

mládež, občianstvo, výskum a technický rozvoj, sociálne začlenenie, boj proti rasizmu, ochrana životného prostredia a iné.

Zatiaľ čo pokračovanie motivačných opatrení na podporu opatrení uvedených v tomto oznámení bude jednou z tém diskusií sprevádzajúcich prípravu nasledujúceho viacročného finančného rámca, návrhy predložené v tomto dokumente sa budú krátkodobo podporovať prostredníctvom prebiehajúcich a budúcich prípravných akcií a osobitných podujatí v oblasti športu.

2. SPOLOČENSKÁ ÚLOHA ŠPORTU

Šport môže prostredníctvom svojich pozitívnych účinkov na sociálne začlenenie, vzdelávanie a odbornú prípravu a verejné zdravie značne prispieť k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu a vytváraniu nových pracovných miest. Zlepšovaním zdravia a produktivity ľudí a zabezpečovaním vyššej kvality života počas staroby pomáha obmedziť nárast výdavkov na sociálne zabezpečenie a zdravotníctvo. Šport búra spoločenské bariéry, čím prispieva k sociálnej súdržnosti, a prostredníctvom svojho vplyvu na vzdelávanie a odbornú prípravu zlepšuje zamestnateľnosť ľudí. Dobrovoľnícka činnosť v oblasti športu môže prispieť k zvýšeniu zamestnateľnosti, sociálnemu začleneniu, ako aj väčšej občianskej účasti, najmä medzi mladými ľuďmi. Na druhej strane je šport vystavený množstvu hrozieb, pred ktorými treba chrániť tak športovcov, a to najmä mladých, ako aj občanov, ako je napríklad doping, násilie a neznášanlivosť.

2.1. Boj proti dopingu

Doping naďalej zostáva významnou hrozbou pre šport. Požívanie dopingových látok amatérskymi športovcami predstavuje vážne ohrozenie verejného zdravia a vyžaduje si preventívne opatrenia, okrem iného aj vo fitnes centrách. Za prevenciu dopingu a jeho postihovanie zostávajú zodpovedné športové organizácie a členské štáty. Komisia podporuje boj proti dopingu a dôležitú úlohu Svetovej antidopingovej agentúry (WADA), vnútroštátnych antidopingových organizácií, akreditovaných laboratórií, Rady Európy a UNESCO. Komisia víta skutočnosť, že vnútroštátne antidopingové organizácie sú čoraz viac organizované ako nezávislé orgány. Súčasne vyzýva členské štáty, aby prijali a vzájomne si vymieňali antidopingové akčné plány zamerané na zabezpečenie koordinácie medzi všetkými príslušnými aktérmi.

Mnohé zainteresované strany požadujú aktívnejší prístup EÚ v boji proti dopingu, napríklad pripojením sa k dohovoru Rady Európy proti dopingu, pokiaľ to právomoci Únie v tejto oblasti umožňujú. V súvislosti so zastúpením EÚ v riadiacich štruktúrach Svetovej antidopingovej agentúry je potrebné posúdiť dôsledky právomoci udelennej Únii v článku 165 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Komisia zdôrazňuje, že je potrebné, aby antidopingové pravidlá a postupy boli v súlade s právom EÚ, teda, aby rešpektovali základné práva a zásady, ako je rešpektovanie súkromného a rodinného života, ochrana osobných údajov, právo na spravodlivý proces a prezumpcia nevinu. Všetky obmedzenia vykonávania týchto práv a slobôd musia vychádzať zo zákona a musia rešpektovať podstatu týchto práv a zásadu proporcionality.

Komisia podporuje existujúci trend v členských štátoch EÚ – zavádzať ustanovenia trestného práva proti obchodu s dopingovými látkami zo strany organizovaných sietí alebo posilniť existujúce ustanovenia.

2.2. Vzdelávanie, odborná príprava a kvalifikácie v športe

Čas strávený športom a telesnou aktivitou v priebehu vzdelávania by sa mohol bez veľkých nákladov zlepšiť, a to mimo školských osnov aj v rámci nich. Kvalita programov telesnej výchovy a kvalifikácie zapojených učiteľov sú v mnohých členských štátoch naďalej dôvodom na obavy. Spolupráca medzi športovými organizáciami a vzdelávacími inštitúciami je prínosná pre obe odvetvia a môže byť podporená univerzitami.

V nadväznosti na výzvu Európskej rady z roku 2008, aby riešila otázku „dvojitých kariér“⁴, Komisia zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby mladí športovci na vysokej úrovni získali popri športovom tréningu aj kvalitné vzdelanie. Mladí športovci, najmä tí, ktorí prichádzajú z tretích krajín, aby trénovali a súťažili v Európe, čelia mnohorakým rizikám spojeným s ich zraniteľnosťou. Kvalita tréningových centier a ich zamestnancov by mala byť dostatočne vysoká, aby sa zaistil morálny a študijný rozvoj športovcov a ochránili sa ich profesionálne záujmy.

Členské štáty a športové hnutie si uvedomujú, že v odvetví športu sú potrební kvalifikovanejší pracovníci. Vysoká miera profesionalizácie a rozmanitosť profesií v oblasti športu v kombinácii s rastúcou mobilitou v rámci EÚ podčiarkujú význam začlenenia kvalifikácií súvisiacich so športom do národných sústav kvalifikácií, aby bolo v súvislosti s nimi možné využívať odkazy na európsky kvalifikačný rámec (EQF). Pokiaľ ide o potvrdzovanie a uznávanie kvalifikácií získaných dobrovoľníkmi, ako aj kvalifikácií potrebných pre regulované profesie súvisiace so športom, je potrebná väčšia transparentnosť.

2.3. Prevencia násillia a neznášanlivosti a boj proti nim

Násilnosti a nepokoje medzi divákmi sú naďalej celoeurópskym javom a vyžadujú európsky prístup zahŕňajúci opatrenia na zníženie s nimi spojených rizík. Opatrenia EÚ uskutočňované v spolupráci s Radou Európy sa doteraz zameriavali na zaistenie vysokej úrovne bezpečnosti občanov prostredníctvom policajnej ochrany na medzinárodných futbalových podujatiach. Širší prístup zahŕňajúci aj ďalšie športové disciplíny a zameraný na prevenciu a presadzovanie práva si bude vyžadovať rozsiahlejšiu spoluprácu medzi príslušnými zainteresovanými stranami, ako sú polícia, súdne orgány, športové organizácie, organizácie fanúšikov a orgány verejného sektora.

Ako vyplýva z nedávnej správy Agentúry EÚ pre základné práva⁵, rasizmus, xenofóbia a iné formy neznášanlivosti naďalej predstavujú problém v európskom športe, a to aj na amatérskej úrovni. Členské štáty sa vyzývajú, aby zabezpečili úplnú a účinnú transpozíciu rámcového rozhodnutia Rady 2008/913/SVV o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva a podporovali aktivity zamerané na boj proti týmto javom.

2.4. Posilnenie zdravia prostredníctvom športu

Telesná aktivita je jedným z najdôležitejších faktorov zdravia v modernej spoločnosti a môže významne prispieť k zníženiu nadváhy a obezity a predchádzaniu viacerým vážnym

⁴ Vyhlásenie Európskej rady o športe, december 2008.

⁵ Rasizmus, diskriminácia z dôvodu etnickej príslušnosti a vylúčenie migrantov a menšín v športe: porovnávací prehľad situácie v Európskej únii (2010): http://fra.europa.eu/fraWebsite/home/home_en.htm

chorobám. Šport je základnou súčasťou všetkých prístupov k verejnej politike zameraných na zlepšenie telesnej aktivity. V roku 2008 ministri športu členských štátov EÚ neformálne podporili usmernenia EÚ o telesnej aktivite, v ktorých sa odporúča, ako možno prostredníctvom politik a postupov na úrovni EÚ a vnútroštátnej a miestnej úrovni uľahčiť občanom, aby zaradili telesnú aktivitu do svojho každodenného života. Niekoľko členských štátov tieto usmernenia využilo ako základ pre vnútroštátne politické iniciatívy.

Zdravie a telesná aktivita sú tak úzko prepojené, že zvýšením telesnej aktivity sa zaoberá ústredná časť bielej knihy „o stratégii riešenia zdravotných problémov súvisiacich s výživou, nadváhou a obezitou v Európe“ z roku 2007⁶. V záujme vykonávania tejto stratégie viaceré členské štáty preukázali ochotu investovať do telesnej aktivity ako prostriedku na zlepšenie zdravia a rôzne organizácie sa zapojili do projektov venovaných podpore cvičenia v záujme zdravia.

Medzi členskými štátmi sú veľké rozdiely v miere telesnej aktivity a prístupe verejnosti, a koncepcia telesnej aktivity posilňujúcej zdravie, ktorá zahŕňa celú škálu takých rozdielnych odvetví ako šport, zdravotníctvo, vzdelávanie, doprava, mestské plánovanie, bezpečnosť verejnosti a pracovného prostredia, predstavuje značné výzvy. Telesná aktivita by sa mohla väčšmi podporovať v rámci vnútroštátnych systémov vzdelávania, a to už od ranného veku. Nadnárodná výmena osvedčených postupov v záujme podpory navrhovania a vykonávania vnútroštátnych usmernení o telesnej aktivite má vysokú pridanú hodnotu EÚ a mala by sa ďalej rozvíjať.

2.5. Sociálne začlenenie v športe a prostredníctvom športu

Osoby so zdravotným postihnutím majú právo zúčastňovať sa na športových aktivitách rovnako ako ostatní. EÚ a jej členské štáty podpísali Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý zahŕňa povinnosť prijať primerané opatrenia, aby boli tieto práva účinné. Je dôležité zabezpečiť, aby sa ustanovenia tohto dohovoru vykonávali v plnej miere.

Ženy majú v niektorých oblastiach športu nedostatočné zastúpenie. V súlade so stratégiou rovnosti žien a mužov na roky 2010 – 2015 Komisia podporí začlenenie rodových otázok do aktivít súvisiacich so športom.

Šport umožňuje prísť ahovalcom a spoločnosti, ktorá ich prijala, vzájomne na seba pozitívne pôsobiť, čím prehĺbuje integráciu a medzikultúrny dialóg. Šport sa čoraz častejšie zahŕňa do osobitných programov pre prísť ahovalcov, prístupy v jednotlivých krajinách sa však značne líšia. Šport môže byť aj nástrojom na podporu sociálneho začlenenia menších a iných zraniteľných alebo znevýhodnených skupín a môže prispievať k lepšiemu porozumeniu medzi spoločenstvami vrátane regiónov nedávno zasiahnutých konfliktom.

SPOLOČENSKÁ ÚLOHA ŠPORTU

Boj proti doping

- *Komisia:* pripraviť návrh mandátu na rokovania o prístupení EÚ k dohovoru Rady Európy proti doping.

⁶ KOM(2007) 279 v konečnom znení, 30.5.2007.

- *Komisia*: preskúmať najvhodnejší spôsob posilnenia opatrení proti obchodu s dopingovými látkami zo strany organizovaných sietí, podľa možnosti aj prostredníctvom trestného práva.
- *Komisia*: podporovať nadnárodné antidopingové siete vrátane sietí zameriavajúcich sa na preventívne opatrenia v oblasti amatérskeho športu, športu pre všetkých a fitness.

Vzdelávanie, odborná príprava a kvalifikácie v športe

- *Komisia*: podporovať inovatívne iniciatívy v rámci programu celoživotného vzdelávania týkajúce sa telesnej aktivity v škole.
- *Komisia a členské štáty*: vypracovať európske usmernenia o kombinovaní športového tréningu a všeobecného vzdelávania („dvojité kariéry“).
- *Komisia a členské štáty*: podporovať zaradenie kvalifikácií súvisiacich so športom pri zavádzaní európskeho kvalifikačného rámca. V tejto súvislosti podporovať uznávanie neformálneho a informálneho vzdelania získaného prostredníctvom činností, ako je dobrovoľnícka činnosť v športe.

Prevencia násilia a neznášanlivosti a boj proti nim

- *Komisia a členské štáty*: vypracovať a zaviesť bezpečnostné opatrenia a požiadavky na zaistenie bezpečnosti pri medzinárodných športových podujatiach vrátane celoeurópskych projektov školení a partnerského preskúmania pre príslušníkov polície v súvislosti s násilnosťami medzi divákmi.
- *Komisia*: podporovať činnosti zamerané na boj proti rasizmu, xenofóbii, homofóbii a podobnej neznášanlivosti v športe.

Posilnenie zdravia prostredníctvom športu

- *Komisia a členské štáty*: pokračovať vo vypracovávaní vnútroštátnych usmernení o telesnej aktivite na základe usmernení EÚ v tejto oblasti vrátane procesu preskúmania a koordinácie a zväziť navrhnutie odporúčania Rady v tejto oblasti.
- *Komisia*: podporovať nadnárodné projekty a siete v oblasti telesnej aktivity posilňujúcej zdravie.

Sociálne začlenenie v športe a prostredníctvom športu

- *Komisia a členské štáty*: vypracovávať a zverejňovať štandardy pre prístupnosť športových, záujmových a rekreačných organizácií, aktivít, podujatí a priestorov s pomocou európskej stratégie pre oblasť zdravotného postihnutia.
- *Komisia a členské štáty*: podporovať účasť ľudí so zdravotným postihnutím na európskych športových podujatiach, ako aj organizáciu osobitných podujatí pre ľudí so zdravotným postihnutím, najmä prostredníctvom podpory nadnárodných projektov a sietí. V tejto súvislosti podporovať výskum zameraný na špecializované športové vybavenie pre osoby so zdravotným postihnutím.

- *Komisia*: podporovať nadnárodné projekty podporujúce prístup žien k vedúcim funkciám v športe a prístup k športu pre ženy v znevýhodnenom postavení. V tejto súvislosti zahrnúť šport do databázy a siete žien vo vedúcich funkciách.
- *Komisia*: podporovať nadnárodné projekty podporujúce sociálnu integráciu zraniteľných a znevýhodnených skupín prostredníctvom športu a súvisiacej výmeny osvedčených postupov.

3. HOSPODÁRSKY ROZMER ŠPORTU

Šport predstavuje veľké a rýchlo sa rozvíjajúce odvetvie hospodárstva a významnou mierou prispieva k rastu a zamestnanosti, pričom jeho pridaná hodnota a účinky na zamestnanosť prekračujú priemernú mieru rastu. Odvetvie športu tvorí približne 2 % celosvetového HDP⁷. Veľké športové podujatia a súťaže ponúkajú mimoriadnu príležitosť na väčší rozvoj cestovného ruchu v Európe. Šport teda prispieva k stratégii Európa 2020. Pre tvorbu politík na základe overených poznatkov sú potrebné porovnateľné údaje. Veľká väčšina športových aktivít prebieha napriek celkovému hospodárskemu významu športu v neziskových štruktúrach na základe dobrovoľnej činnosti. Udržateľnosť financovania takýchto štruktúr môže byť dôvodom na obavy, preto by sa mala posilniť finančná solidarita medzi profesionálnym a amatérskym športom.

3.1. Tvorba politík v oblasti športu na základe overených poznatkov

Pre tvorbu politík zameraných na vykonávanie ustanovení Lisabonskej zmluvy týkajúcich sa športu sú potrebné spoľahlivé poznatky vrátane porovnateľných údajov o sociálnych a hospodárskych aspektoch športu za celú EÚ. Komisia uľahčuje spoluprácu na úrovni EÚ s cieľom zmerať hospodársky význam športu prostredníctvom satelitného účtu športu⁸. Do širšej spolupráce v záujme lepších znalostí o športe v EÚ by sa mala zapojiť akademická obec, odvetvie športu, športové hnutie a vnútroštátne a európske subjekty verejného sektora.

3.2. Udržateľné financovanie športu

Dôležitým zdrojom príjmov pre profesionálny šport je využívanie práv duševného vlastníctva v oblasti športu, ako napríklad udeľovanie licencií na prenos športových podujatí alebo reklamný predaj. Príjmy z týchto zdrojov sa často čiastočne prerozdedia na nižšie úrovne športového reťazca.

Komisia sa domnieva, že na zaistenie nezávislého financovania športových aktivít v Európe je dôležitá účinná ochrana týchto zdrojov príjmov, a to pri zabezpečení úplného súladu s právom v oblasti hospodárskej súťaže a pravidlami vnútorného trhu EÚ. Pri udeľovaní licencií k mediálnym právam v oblasti športu by sa mali zohľadňovať rozdielne požiadavky trhu a kultúrne preferencie a súčasne by sa malo zabezpečiť dodržiavanie práva v oblasti vnútorného trhu a hospodárskej súťaže.

⁷ Svetové ekonomické fórum, Davos, 2009.

⁸ Satelitný účet je štatistický rámec na meranie hospodárskeho významu konkrétneho odvetvia (v tomto prípade odvetvia športu) v národnom hospodárstve. Prostredníctvom satelitného účtu športu sa z národných účtov filtrujú aktivity spojené so športom s cieľom získať informácie o celej pridanej hodnote súvisiacej so športom.

Kolektívny predaj mediálnych práv je dobrým príkladom finančnej solidarity a mechanizmov prerozdelenia prostriedkov v športe. Kolektívny predaj mediálnych práv vo svojej podstate obmedzuje hospodársku súťaž v zmysle článku 101 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ. Môže však prinášať výhody, ktoré môžu vyvážiť nepriaznivé účinky. Spoločný predaj môže preto spĺňať kritériá na udelenie výnimky podľa článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ, pokiaľ budú splnené určité podmienky. Komisia odporúča športovým združeniam, aby vytvorili mechanizmy na kolektívny predaj mediálnych práv s cieľom zabezpečiť primerané prerozdelenie príjmov v plnom súlade s právom v oblasti hospodárskej súťaže EÚ a pri zachovaní práva verejnosti na informácie.

Hazardné hry (vrátane športového stávkovania a lotérií) prevádzkované súkromnými subjektmi alebo štátom priamo či nepriamo prispievajú k financovaniu športu vo všetkých členských štátoch EÚ. Môže sa tak diať prostredníctvom finančných prepojení medzi štátnymi lotériami a športovým hnutím, daňových príjmov, z ktorých sa financuje šport, prostredníctvom využívania osobitných práv a prostredníctvom sponzorských zmlúv.

Zainteresované strany z oblasti športu vyjadrujú obavy v súvislosti s ďalším tokom príjmov z hazardných hier do športu. Pri ďalšom riešení otázky poskytovania hazardných hier na vnútornom trhu by sa mali zohľadniť výzvy na zabezpečenie udržateľného financovania športu zo súkromných a verejných zdrojov a finančná stabilita odvetvia športu. Jednotlivé členské štáty uplatňujú v oblastiach týkajúcich sa práv duševného vlastníctva a hazardných hier rozdielny regulačný prístup, najmä pokiaľ ide o otázku rozsahu majetkových práv organizátorov športových súťaží vo vzťahu k podujatiam, ktoré organizujú, ako aj o otázku práv na podobizeň v športe.

S cieľom lepšie porozumieť týmto otázkam dala Komisia podnet na vypracovanie štúdie EÚ o financovaní amatérskeho športu. Štúdia by mala ukázať skutočný význam jednotlivých zdrojov financovania pre amatérsky šport, ako sú dotácie z verejných prostriedkov (od štátnych, regionálnych a miestnych orgánov), príspevky domácností a príspevky v podobe dobrovoľníckej činnosti, sponzorské príspevky, príjmy z médií a príjmy z organizovania hazardných hier. Na základe výsledku tejto štúdie sa rozhodne o tom, či sú v tejto oblasti potrebné nejaké opatrenia, a akého druhu.

3.3. Uplatňovanie pravidiel EÚ o štátnej pomoci na šport

Subjekty verejného sektora vo všetkých členských štátoch EÚ financujú šport rôznymi spôsobmi. Niektoré opatrenia, ako napríklad veľmi malé sumy pomoci, na ktoré sa vzťahuje nariadenie o pomoci *de minimis*, nemusia spadať do rozsahu pôsobnosti článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ. Ak sú splnené podmienky stanovené v danom článku, štátna pomoc je v zásade nezlučiteľná s právom EÚ, pokiaľ sa na ňu nevzťahuje jedna z výnimiek stanovených v článku 107 Zmluvy o fungovaní EÚ. Hoci všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách sa na štátnu pomoc pre šport ako takú nevzťahuje, mohli by sa na ňu vzťahovať niektoré jeho ustanovenia, a v tom prípade by sa mohla považovať za zlučiteľnú bez potreby predchádzajúceho oznámenia Komisii. Nová pomoc sa inak musí podľa článku 108 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ vopred oznámiť Komisii a môže sa udeliť až potom, keď Komisia vydá priaznivé rozhodnutie. Doteraz sa prijalo iba málo rozhodnutí o štátnej pomoci pre šport a, rovnako ako v iných odvetviach v podobnej situácii, zainteresované strany opakovanne žiadali ďalšie objasnenie v súvislosti s financovaním infraštruktúry a športových organizácií.

3.4. Regionálny rozvoj a zamestnateľnosť

Finančné prostriedky EÚ by sa mohli využívať na projekty a opatrenia zamerané na podporu trvalo udržateľných športových štruktúr. Napríklad v záujme plného využitia hodnoty športu ako nástroja na miestny a regionálny rozvoj, obnovu miest, rozvoj vidieka, podporu zamestnateľnosti, tvorbu pracovných miest a integráciu trhov práce sa môžu prostredníctvom štrukturálnych fondov podporiť investície v súlade s prioritami stanovenými v operačných programoch. Regionálne zainteresované strany (miestne a regionálne samosprávy) zohrávajú v súvislosti s financovaním športu a prístupom k nemu rozhodujúcu úlohu a mali by byť väčšmi zapojené do súvisiacich diskusií na úrovni EÚ.

HOSPODÁRSKY ROZMER ŠPORTU
<i>Tvorba politík v oblasti športu na základe overených poznatkov</i>
• <i>Komisia a členské štáty:</i> vytvoriť satelitné účty pre šport, ktoré budú v súlade s dohodnutou európskou definíciou. • <i>Komisia:</i> podporovať sieť univerzít v záujme podpory inovatívnych politík v oblasti športu založených na overených poznatkoch. • <i>Komisia:</i> preskúmať, či je uskutočniteľné zriadiť v rámci EÚ funkciu pre monitorovanie športu s cieľom analyzovať trendy, zbierať údaje, interpretovať štatistiky, napomáhať výskum, zadávať prieskumy a štúdie a podporovať výmenu informácií.
<i>Udržateľné financovanie športu</i>
• <i>Komisia:</i> zabezpečiť, aby pri vykonávaní digitálnej agendy boli zohľadnené práva duševného vlastníctva, ktoré môžu vzniknúť v súvislosti s pokrývaním športových podujatí. • <i>Komisia:</i> dať podnet na vypracovanie štúdie s cieľom analyzovať práva organizátorov športových podujatí a práva na podobizeň v športe z hľadiska právneho rámca EÚ. • <i>Komisia a členské štáty:</i> v spolupráci so športovým hnutím preskúmať spôsoby posilnenia mechanizmov finančnej solidarity v športe pri súčasnom plnom rešpektovaní pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže. • <i>Komisia a členské štáty:</i> na základe výsledkov štúdie EÚ o financovaní amatérskeho športu zvážiť osvedčené postupy v rámci existujúcich mechanizmov financovania s cieľom zabezpečiť transparentné a udržateľné financovanie športu.
<i>Uplatňovanie pravidiel EÚ o štátnej pomoci na šport</i>
• <i>Komisia:</i> monitorovať uplatňovanie práva v oblasti štátnej pomoci vo sfére športu a zvážiť poskytovanie usmernení, pokiaľ sa množstvo prípadov týkajúcich sa poskytovania štátnej pomoci v športe zvýši.
<i>Regionálny rozvoj a zamestnateľnosť</i>
• <i>Komisia a členské štáty:</i> plne využívať možnosti Európskeho fondu regionálneho rozvoja na podporu športovej infraštruktúry a udržateľných aktivít v športe a v prírode ako

4. ORGANIZOVANIE ŠPORTU

4.1. Podpora dobrého riadenia v športe

Podmienkou autonómie a samoregulácie športových organizácií je dobré riadenie v športe. Hoci v rámci rôznych disciplín a vzhľadom na rozmanité rozdiely medzi štátmi nie je možné vymedziť jediný model riadenia európskeho športu, Komisia sa domnieva, že existujú vzájomne prepojené zásady, z ktorých riadenie športu na európskej úrovni vychádza, ako napríklad autonómia v hraniciach zákona, demokracia, transparentnosť a zodpovednosť pri rozhodovaní a zastúpenie všetkých zainteresovaných strán. Dobré riadenie v športe je predpokladom riešenia výziev súvisiacich so športom a právnym rámcom EÚ.

4.2. Osobitná povaha športu

Osobitná povaha športu, čo je právny pojem ustanovený Súdny dvorom Európskej únie, ktorý už inštitúcie EÚ vzali do úvahy za viacerých okolností a ktorým sa podrobne zaoberala Biela kniha o športe a sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie, sa v súčasnosti uznáva v článku 165 Zmluvy o fungovaní EÚ. Zahŕňa všetky charakteristiky, ktoré robia šport osobitým, ako je napríklad vzájomná závislosť medzi súťažiacimi súpermi alebo pyramídová štruktúra otvorených súťaží. Pojem osobitná povaha športu sa berie do úvahy pri posudzovaní, či sú športové pravidlá v súlade s požiadavkami práva EÚ (základné práva, voľný pohyb, zákaz diskriminácie, hospodárska súťaž atď.).

Športové pravidlá sa zvyčajne týkajú organizácie a náležitého priebehu športových súťaží. Sú za ne zodpovedné športové organizácie a musia byť v súlade s právom EÚ. V záujme posúdenia súladu športových pravidiel s právom EÚ Komisia berie do úvahy, či sú ciele sledované pravidlami legitímne, či pri dosahovaní daných cieľov majú tieto pravidlá obmedzujúce účinky a či sú tieto účinky primerané vzhľadom na ciele. Legitímne ciele športových organizácií sa môžu týkať napríklad spravodlivosti športových súťaží, neistoty výsledkov, ochrany zdravia športovcov, podpory náboru a tréningu mladých športovcov, finančnej stability športových klubov/tímov alebo jednotného a dôsledného výkonu daného športu („pravidlá hry“).

Prostredníctvom svojho dialógu so zainteresovanými stranami z oblasti športu bude Komisia pokračovať vo svojom úsilí vysvetliť na základe jednotlivých tém vzťah medzi právom EÚ a športovými pravidlami v profesionálnom a amatérskom športe. V súlade s požiadavkou, ktorú v priebehu konzultácií vyslovili členské štáty a športové hnutie, sa Komisia snaží podporovať správny výklad pojmu osobitná povaha športu a bude pokračovať v poskytovaní usmernení v tomto ohľade. Pokiaľ ide o uplatňovanie práva EÚ v oblasti hospodárskej súťaže, Komisia bude naďalej uplatňovať postup stanovený v nariadení (ES) č. 1/2003.

4.3. Voľný pohyb športovcov a ich štátna príslušnosť

Organizácia športu na vnútroštátnej úrovni je súčasťou tradičného európskeho prístupu k športu. Zatiaľ čo v zmluve sa zakazuje diskriminácia na základe štátnej príslušnosti a zakotvuje sa zásada voľného pohybu pracovníkov, Súdny dvor zohľadnil v predchádzajúcich rozsudkoch týkajúcich sa zloženia národných tímov alebo pravidiel

týkajúcich sa termínov na prestup hráčov v tímových súťažiach potrebu zachovania určitých osobitných charakteristík športu.

Pokiaľ ide o oblasť profesionálneho športu, pravidiel, ktorých následkom je priama diskriminácia (ako kvóty na počet hráčov na základe štátnej príslušnosti), nie sú zlučiteľné s právom EÚ. Na druhej strane, pravidlá, ktoré sú nepriamo diskriminačné (ako napríklad kvóty na počet miestnych hráčov) alebo ktoré bránia voľnému pohybu pracovníkov (provízia za nábor a tréning mladých hráčov), sa môžu považovať za zlučiteľné, pokiaľ je ich cieľ legitímny a pokiaľ sú potrebné na dosiahnutie takéhoto cieľa a primerané jeho dosiahnutiu.

Na základe článku 45 Zmluvy o fungovaní EÚ sa pravidlá o voľnom pohybe uplatňujú len na pracovníkov a profesionálnych hráčov v rámci ekonomickej činnosti. Pravidlá o voľnom pohybe sa však vzťahujú aj na amatérsky šport, pretože Komisia sa domnieva, že podľa článku 18 v súčinnosti s článkom 21 a článkom 165 Zmluvy o fungovaní EÚ sa všeobecná zásada EÚ o zákaze diskriminácie na základe štátnej príslušnosti vzťahuje na šport pre všetkých občanov EÚ, ktorí využili svoje právo voľného pohybu, vrátane tých, ktorí vykonávajú amatérsku športovú činnosť.

Komisia dala podnet na vypracovanie štúdie s cieľom posúdiť dôsledky ustanovení zmluvy o zákaze diskriminácie na základe štátnej príslušnosti v jednotlivých športových odvetviach. Usmernenia k voľnému pohybu sú uvedené v pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je sprievodným dokumentom k tomuto oznámeniu. Ďalšie usmernenia možno nájsť v oznámení Komisie „Potvrdenie významu voľného pohybu pracovníkov: práva a významné trendy“ prijatom 13. júla 2010⁹.

4.4. Pravidlá prestupov a činnosti športových agentov

Po diskusiách s Komisiou v roku 2001 v súvislosti s prípadom porušovania pravidiel hospodárskej súťaže bol do poriadku Medzinárodnej federácie futbalových zväzov (FIFA) upravujúceho štatút a prestup hráčov zahrnutý súbor pravidiel. Prestupy hráčov sa pravidelne dostávajú do pozornosti verejnosti pre obavy o zákonnosť týchto úkonov a transparentnosť s nimi spojených finančných tokov. Komisia sa domnieva, že nastal čas na celkové zhodnotenie pravidiel prestupov v profesionálnom športe v Európe.

O činnosti športových agentov v EÚ poskytuje prehľad nezávislá štúdia o športových agentoch uskutočnená na podnet Komisie v roku 2009. Hlavné problémy, ktoré sa zistili, ako finančná trestná činnosť a využívanie mladých hráčov, sú etickej povahy, a teda ohrozujú spravodlivosť športových súťaží a integritu športovcov. V štúdiu sa tiež zistili rozdiely v spôsobe, akým subjekty verejného sektora a súkromné subjekty v Európe regulujú činnosť agentov.

4.5. Čestnosť športových súťaží

V prípade tímových športov sú cenným nástrojom na zabezpečenie čestnosti súťaží systémy udeľovania licencií klubom. Sú aj účinným spôsobom podpory dobrého riadenia a finančnej stability. Komisia víta prijatie opatrení zameraných na posilnenie finančnej čestnosti v európskom futbale, no súčasne pripomína, že takéto opatrenia musia byť v súlade s pravidlami vnútorného trhu a hospodárskej súťaže.

⁹ KOM(2010) 373.

Ovplyvňovanie výsledkov zápasov je porušením etiky a čestnosti športu. Bez ohľadu na to, či sa ovplyvňovanie výsledkov týka stávkovania alebo športových cieľov, je formou korupcie a ako také je postihované v rámci vnútroštátneho trestného práva. Pri ovplyvňovaní výsledkov zápasov spojenom s nezákonným stávkovaním zohrávajú úlohu medzinárodné zločinecké siete. V dôsledku celosvetovej popularity športu a cezhraničnej povahy stávkovania tento problém často presahuje právomoc vnútroštátnych orgánov. Zainteresované strany z oblasti športu sa v spolupráci so štátnymi a súkromnými stávkovými spoločnosťami pokúšali vytvoriť systémy včasného varovania a programy vzdelávania, výsledky však boli zmiešané. Komisia bude pri analyzovaní faktorov, ktoré by mohli prispieť k účinnejšiemu riešeniu otázky ovplyvňovania výsledkov zápasov na vnútroštátnej, európskej a medzinárodnej úrovni, spolupracovať s Radou Európy. Čestnosť v športe je aj jednou z otázok, ktorých sa budú týkať nadchádzajúce konzultácie Komisie o poskytovaní online hazardných hier v EÚ.

4.6. Európsky sociálny dialóg v odvetví športu

Sociálny dialóg je základným kameňom európskeho sociálneho modelu a dáva zamestnávateľom, športovcom a pracovníkom v oblasti športu príležitosť upraviť pracovno-právne vzťahy v odvetví športu prostredníctvom nezávislého dialógu vo všeobecnom legislatívnom a inštitucionálnom rámci EÚ. V roku 2008 začal v odvetví profesionálneho futbalu fungovať výbor pre európsky sociálny dialóg. Na základe práce v tomto výbore boli stanovené minimálne zmluvné požiadavky pre futbalistov.

Okrem toho viacero organizácií potenciálnych európskych sociálnych partnerov vyjadrilo záujem o vytvorenie výboru pre sociálny dialóg pre celé odvetvie športu a aktívneho trávenia voľného času. Komisia podporuje tento vývoj a vyzýva sociálnych partnerov, aby ďalej posilňovali zastúpenie na úrovni EÚ. V záujme uľahčenia zavedenia takéhoto dialógu navrhne testovaciu fázu.

ORGANIZOVANIE ŠPORTU
<i>Podpora dobrého riadenia v športe</i>
<i>Komisia a členské štáty:</i> podporiť štandardy riadenia športu prostredníctvom výmeny osvedčených postupov a cielenej podpory špecifických iniciatív.
<i>Osobitná povaha športu</i>
<i>Komisia:</i> poskytnúť pomoc a usmernenia k jednotlivým témam v súvislosti s uplatňovaním pojmu osobitná povaha športu.
<i>Voľný pohyb športovcov a ich štátna príslušnosť</i>
<i>Komisia:</i> vydať usmernenia k tomu, ako na vnútroštátnej úrovni zosúladiť ustanovenia zmluvy týkajúce sa štátnej príslušnosti s organizáciou súťaží v jednotlivých športových odvetviach. <i>Komisia:</i> v roku 2012 posúdiť dôsledky pravidiel o domácich hráčoch v tímových športoch.
<i>Pravidlá prestupov a činnosti športových agentov</i>
<i>Komisia:</i> dať podnet na vypracovanie štúdie o ekonomických a právnych aspektoch

prestupov hráčov a ich vplyve na športové súťaže. V tejto súvislosti poskytnúť usmernenia k prestupom hráčov v tímových športoch.

- *Komisia*: zorganizovať konferenciu s cieľom ďalej preskúmať možné spôsoby, akými by inštitúcie EÚ a zástupcovia športového hnutia (federácie, ligy, kluby, hráči a agenti) mohli zlepšiť situáciu, pokiaľ ide o činnosti športových agentov.

Európsky sociálny dialóg v odvetví športu

- *Komisia*: podporovať organizácie sociálnych partnerov a športové organizácie s cieľom vytvoriť sociálny dialóg na úrovni EÚ pre celé odvetvie športu a záujmových činností a diskutovať o nových relevantných otázkach, ako je zmluvná stabilita, vzdelávanie a odborná príprava, bezpečnosť a ochrana zdravia, zamestnávanie a pracovné podmienky maloletých, úloha agentov alebo boj proti dopingu.

5. SPOLUPRÁCA S TRETÍMI KRAJINAMI A MEDZINÁRODNÝMI ORGANIZÁCIAMI

V Lisabonskej zmluve sa Únia a členské štáty vyzývajú k tomu, aby v oblasti športu podporovali spoluprácu s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými organizáciami. Vzhľadom na kontinentálnu organizáciu športu a obnovený konsenzus v otázke rozširovania by mala byť prioritou spolupráca s tretími krajinami z Európy, najmä kandidátskymi krajinami a potenciálnymi kandidátskymi krajinami, a Radou Európy.

SPOLUPRÁCA S TRETÍMI KRAJINAMI A MEDZINÁRODNÝMI ORGANIZÁCIAMI

- *Komisia*: identifikovať priestor na medzinárodnú spoluprácu v oblasti športu so zameraním na európske tretie krajiny, najmä kandidátske krajiny a potenciálne kandidátske krajiny, a Radu Európy.

6. ZÁVER

Podľa názoru Komisie je vzhľadom na zložitosť návrhov v oblasti športu potrebné, aby ďalej existovali štruktúry neformálnej spolupráce medzi členskými štátmi, a tak sa zabezpečila nepretržitá výmena osvedčených postupov a šírenie výsledkov. Komisia bude naďalej poskytovať podporu neformálnym pracovným skupinám v oblasti športu, v ktorých chcú členské štáty pokračovať, alebo ktoré chcú založiť, pričom tieto skupiny sa budú naďalej zodpovedať zástupcom štátnej správy jednotlivých členských štátov EÚ zodpovedným za oblasť športu.

Európsky parlament a Rada sa vyzývajú, aby podporili návrhy predložené v tomto oznámení o športe a naznačili, aké majú priority v súvislosti s budúcimi aktivitami.